

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2014 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Joanna Polak-Kałużna

Protokolant: Sylwia Krzos

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie sprawy z powództwa **J. Ł.**

przeciwko **E. Ł.**

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. oddała powództwo;

II. obciąża powoda opłatą sądową w kwocie 200 złotych,

III. zasądza od powoda J. Ł. na rzecz pozwanej E. Ł. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, związanych z ustanowieniem pełnomocnika;

UZASADNIENIE

Powód J. Ł. pozwem z dnia 09 kwietnia 2014 roku wniósł o zniesienie z dniem 28 lutego 2013 roku ustawowej wspólności majątkowej powoda J. Ł. i pozwanej E. Ł., wynikającej z zawarcia przez nich w dniu 17.10.1987 roku związku małżeńskiego przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w D.(nr aktu małżeństwa (...)).

Na uzasadnienie pozwu podał, że strony niniejszego postępowania są małżeństwem. Strony nie zawierały umowy majątkowej. Do lutego 2013 roku pozostawały we wspólnym pożyciu, kiedy to powód wyprowadził się i strony żyją w rozłączeniu. Od tego czasu wszelkie więzi małżeńskie zostały zupełnie zerwane, a małżonkowie nie podejmują wspólnie żadnych decyzji ekonomicznych, nie zarządzają majątkiem wspólnym, powód utrzymuje siebie z własnych dochodów. Powód w dniu 27 lutego 2014 roku założył własną działalność gospodarczą. Od czasu faktycznej separacji małżonkowie nie mają żadnej wiedzy o podejmowanych przez drugiego małżonka decyzjach ekonomicznych, nie ma też porozumienia co do spłaty zaciągniętego przez nich kredytu. W związku z tym, że powód chciałby rozwijać własną działalność gospodarczą i nosi się z zamiarem zaciągnięcia kredytu na ten cel, co przy braku współdziałania pozwanej jest niemożliwe – bank wymaga zgody współmałżonka – w jego ocenie powyższe uzasadnia orzeczenie o zniesieniu wspólności majątkowej z datą wsteczną.

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 czerwca 2014 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, że okoliczności wskazane w uzasadnieniu pozwu nie polegają na prawdzie, a w sprawie nie występują ważne powody uzasadniające ustanowienie przez Sąd rozdzielności majątkowej, a tym bardziej nie można mówić o wyjątkowych okolicznościach, które uzasadniałyby ustanowienie tej rozdzielności z datą wsteczną, szczególnie, że główną okolicznością podnoszoną przez powoda na poparcie żądania powództwa jest zamiar zaciągnięcia kredytu celem rozwoju prowadzonej działalności gospodarczej. Podniosła, że mimo wyprowadzenia się powoda ze wspólnego mieszkania utrzymuje z nim stały kontakt i w miarę możliwości strony prowadzą dialog odnośnie spraw dotyczących

wspólnego majątku i nieprawdą jest, że pozwana unika kontaktu z powodem. Ponadto pozwana nie wykluczała i nie wyklucza wyrażenia zgody na zaciągnięcie kredytu przez małżonka, a to powód nie wyraża woli by ten temat omówić. Pozwana wskazała, że przeciwko małżonkom prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w sprawie (...) i zważywszy na nie rodzi się wątpliwość czy zniesienie wspólności majątkowej naruszy interes wierzycieli stron lub im zagrozi, szczególnie przy żądaniu zniesienia wspólności z datą wsteczną. Pozwana stwierdziła, że argumentacja powoda może mieć na celu wolę uniknięcia rozliczenia się z żoną majątku wspólnego przy ewentualnym jego podziale, a nadto że uwzględnienie pozwu naruszać będzie treść art. 5 k.c. jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i przeznaczeniem prawa do żądania zniesienia wspólności ustawowej małżeńskiej przez Sąd, a rzeczywistą podstawą żądania pozwu jest to, że pozwany związał się z inną kobietą i od pewnego czasu uzyskuje znaczne środki finansowe z nowej działalności gospodarczej. Zaś uwzględnienie powództwa spowoduje, że powód osiągnie swój cel jakim jest nie rozliczenie się z pozwaną w ramach majątku wspólnego z uzyskiwanych przez niego dochodów, a argumentacja wskazana w pozwie jest pozorna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 października 1987 roku w D. powód J. Ł. i pozwana E. Ł. zawarli związek małżeński. Strony mają dwoje dorosłych dzieci, jedno na własnym utrzymaniu, drugie studiuje, oboje rodzice łożą na jego utrzymanie.

Dowód: - odpis skrócony aktu małżeństwa – karta 2,

- zeznania świadka M.(...)- karta 36,

W lutym 2013 roku powód wyprowadził się od żony i zamieszkał we wspólnym domu stron na ul. (...), w D., pozwana pozostała w domu na osiedlu (...) w D.. Wyprowadzenie się powoda nie było pierwszym w czasie pożycia stron. Poprzednie miało miejsce 3 - 3,5 roku wcześniej, J. Ł. opuścił wówczas żonę bez żadnego wyjaśnienia, co ona bardzo ciężko przeżyła, była załamana, wierzyła że wróci, nie wiedziała dlaczego odszedł; po pół roku powód wrócił a pozwana go przyjęła i strony mieszkały razem.

Wyprowadzka powoda w lutym 2013 roku była nagła, poinformował żonę, że ma dziecko z innego związku i zamieszkał osobno.

Pozwana jest współnikiem w firmie męża prowadzonej w formie spółki cywilnej. Po ostatnim odejściu od pozwanej powód założył kolejną firmę, prowadzi działalność w zakresie branży budowlanej, ma uprawnienia do pełnienia funkcji kierownika budowy.

Małżonkowie mają zadłużenie (...)- 12.000 zł, ponadto 25.000 (...)na wspólnym koncie, którą spłaca powód w wysokości 500 zł miesięcznie, dodatkowo około 14.000 zł pożyczki wziętej przez pozwaną w czerwcu 2013 roku z zakładu pracy na bieżące wydatki, którym nie była w stanie sprostać po odejściu powoda. Powód wyraził zgodę na wzięcie powyższej pożyczki w czerwcu 2013 roku. Przeciwko stronom postępowania prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w sprawie (...) z wyroku sądu w sprawie gospodarczej przez komornika T. M.w D., która potrąciła z kwotę 1200 zł z nadpłaty podatku dochodowego dla osób fizycznych należnego pozwanej

Pozwana pracuje jako nauczyciel w (...) w D., zarabia około 2500 zł netto, z tego 500 zł idzie na spłatę kredytu zaciągniętego u pracodawcy. Mąż obecnie nie wspiera finansowo żony.

Strony korespondują ze sobą, także w kwestiach finansowych.

Małżonkowie są współwłaścicielami na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości w tym, około ośmiu działek budowlanych, a także dwóch samochodów marki R. (...) i F. (...).

Dowód: - korespondencja stron – karta 14-25,

- informacja komornika – karta 26,

- umowa pożyczki – karta 30
- zeznania świadka M.(...) – karta 36,
- przesłuchanie powoda – karta 36-37,
- przesłuchanie pozwanej – karta 37,

Sąd zważył ponadto, co następuje:

Powództwo o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej nie zasługuje na uwzględnienie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala, zdaniem Sądu na uwzględnienie powództwa.

Zgodnie z przepisem art. 31 § 1 k.r. i o., z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. § 2 art. 31 k.r.i o. stanowi zaś, że do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków.

Ustrój wspólności ustawowej, obejmujący dorobek obojga małżonków, służy realizacji podstawowych zasad prawa rodzinnego, w szczególności zasady równouprawnienia mężczyzny i kobiety oraz zasady ochrony małżeństwa i rodziny, przyczyniając się do umocnienia pozycji małżonka słabszego ekonomicznie oraz do stabilizacji sytuacji materialnej założonej przez małżonków rodziny. Jest, więc rozwinięciem normy artykułu 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U.97.78.483).

Małżonkowie mogą przez umowę zawartą w formie aktu notarialnego wspólność ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków (umowa majątkowa). Umowa taka może poprzedzać zawarcie małżeństwa (art. 47 § 1 k.r. i o.).

Zgodnie z art. 52 k.r. i o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. Rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

W niniejszej sprawie Sąd rozpatrując powództwo J. Ł. oparł się na normie art. 52 k.r. i o.

Jedynym ograniczeniem zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej przez Sąd (obecnie ustanowienia rozdzielności majątkowej) jest istnienie „ważnych powodów” jej zniesienia, co najmniej w dacie oznaczonej w wyroku jako dzień zniesienia tejże wspólności (zgodnie z uchwałą SN z 09.06.1976 r. III CZP 46/76). Ustawa nie definiuje pojęcia ważnych powodów. Przez ważne powody można rozumieć ogólnie okoliczność, która uzasadnia, iż dalsze trwanie wspólności ustawowej między małżonkami powoduje za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny. Takie orzeczenie Sądu powinno zapadać w sytuacjach rzadkich i wyjątkowych, za czym przemawia wzgląd na ochronę wierzycieli jednego z małżonków (wyrok SN z 03.03.1995 r. II CRN 162/94). Ważnym powodem zniesienia przez sąd wspólności majątkowej małżeńskiej jest separacja faktyczna małżonków, uniemożliwiająca im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Sytuacja taka stwarza, bowiem z reguły zagrożenie interesów majątkowych jednego lub nawet obojga małżonków. W sprawie o roszczenie określone w art. 52 k.r.i o. decydujące znaczenie mają kwestie czysto majątkowe i możliwość porozumienia małżonków w sprawach związanych z zarządkiem ich majątkiem (wyrok SN z 8 maja 2003 r. II CKN 78/01, LEX nr 80245). Jedną z przesłanek orzeczenia zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej jest długotrwała separacja faktyczna uniemożliwiająca małżonkom sprawowanie zarządku majątkiem wspólnym (wyrok SN z dnia 29 stycznia

1997 r., I CKU 66/96). Dla ustalenia istnienia separacji nie jest istotne, czy zachodzi zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego, stanowiący przesłankę orzeczenia rozwodu (art. 56 k.r.i o.). Obojętne jest także, który z małżonków jest winny separacji (wyroki SN z dnia 27 stycznia 2000 r., III CKN 426/98 i z dnia 12 września 2000 r., III CKN 373/99, nie publ.). Okoliczność ta może być brana pod rozwagę przy ocenie zasadności powództwa w świetle art. 5 k.c. Rozkład pożycia małżonków musi być, więc trwały, a nie jedynie przejściowy, a i w takim przypadku Sąd ma obowiązek zbadania, czy ustanowienie rozdzielności nie pozostaje w sprzeczności z dobrem rodziny. O zniesieniu wspólności majątkowej małżeńskiej ze skutkiem wstecznym sąd nie może orzec przy całkowitym pominięciu zagrożeń dla interesów osób trzecich (wyrok SN z 11 stycznia 1995 r. II CRN 148/94). Chodzi tu przede wszystkim o sytuację, w której jeden z małżonków prowadzi działalność gospodarczą. W takim wypadku przy ocenie dopuszczalności zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej sąd bierze pod uwagę interes wierzycieli tego małżonka, którzy mogą zostać pozbawieni możliwości zaspokojenia po zniesieniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Z drugiej strony Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 maja 1994 r. I CRN 50/94 słusznie zwrócił uwagę, że sądowe przekształcenie systemu ustawowego na system rozdzielności może być przykładowo uzasadnione sytuacją polegającą na tym, iż groźba utraty majątku wspólnego jest następstwem lekkomyślnego zaciągania długów przez jedno z małżonków. W takim wypadku zniesienie wspólności służyć może także jako prewencyjne zabezpieczenie skutkom lekkomyślnego zaciągania długów. Sąd Najwyższy również w tym wyroku dał wyraz pogładowi, że w sytuacji prowadzenia działalności gospodarczej przez jedno z małżonków z reguły idzie o to, by pomnożyć wspólny majątek. Z takiego przekonania Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że drugi z małżonków daje niejako en bloc zgodę na zaciąganie niezbędnych zobowiązań. Za zobowiązania, więc z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej odpowiadają, więc oboje małżonkowie, mimo niepowodzeń tylko jednego z nich.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, a twierdzenia powoda o bliżej nieokreślonym zagrożeniu pozwem od pokrzywdzonej inwestorki, która ulegała wypadkowi na prowadzonej przez niego budowie, są mało przekonywujące i w żaden sposób nie udokumentowane, a w ocenie Sądu przywołane jedynie na potrzeby niniejszego postępowania, wobec stanowiska pozwanej, szczególnie, że w treści pozwu tego nie podnoszono. W pozwie jako jedyne uzasadnienie wskazano zamiar powoda zaciągnięcia kredytu na rozwinięcie działalności gospodarczej, co wymaga zgody współmałżonka.

Jak wynika ze zgromadzonych dowodów strony porozumiewają się, także w kwestiach finansowych, a powód nie spotkał się z odmową żony na wystąpienie o kredyt.

Sąd orzekając w trybie powództwa opartego na normie art. 52 k.r. i o. miał na uwadze przede wszystkim: iż wszystkie długi w niniejszym małżeństwie są zaciągnięte za wiedzą i zgodą obojga małżonków, strony uczestniczą w zarządzie wspólnym majątkiem stron, kontaktują się ze sobą, a pozwany mimo wyprowadzenia się w lutym 2014 roku - w czerwcu 2014 roku wyraził zgodę na zaciągnięcie przez żonę kredytu u pracodawcy, zatem strony współpracują w kwestiach finansowych.

Powód J. Ł. nie podał, oprócz zamiaru zaciągnięcia kredytu i przedstawionego na rozprawie rzekomego zagrożenia pozwem cywilnym o odszkodowanie innych przyczyn, dla których należałoby ustanowić rozdzielność majątkową.

Fakt wyprowadzenia się powoda z wspólnego mieszkania i nieformalnej separacji nie mogły być uznane przez Sąd jako „ważne powody” w rozumieniu art. 52 k.r. i o. uzasadniające ustanowienie rozdzielności majątkowej przez Sąd, która winna być orzekana – jak wskazano wyżej w sytuacjach rzadkich i wyjątkowych, gdy dalsze trwanie wspólności ustawowej między małżonkami powoduje naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny. Istotą bowiem wspólności ustawowej małżeńskiej jest zapewnienie bezpieczeństwa rodzinie, którą małżonkowie założyli i zapewnienie jej bytu materialnego. W niniejszej sprawie dobro rodziny w żadnym razie nie jest zagrożone poprzez ustawowy ustrój małżeński, a ewentualne złożenie pozwu przez inwestorkę powoda i w związku z tym zagrożenie dla majątku wspólnego niezmiernie abstrakcyjne, wobec zawodowego ubezpieczenia powoda, którego istnienie sam potwierdził.

Powód nie wykazał także, aby zarząd wspólnym majątkiem stron był niemożliwy z uwagi na fakt iż strony nie zamieszkują razem, a także nie wykazał jakiegokolwiek zagrożenia dla swoich interesów majątkowych. Zaś rozwój swojej działalności gospodarczej, który planuje, będąc w związku małżeńskim, powinien z żoną konsultować, ewentualnie wystąpić o rozwiązanie małżeństwa lub o podział majątku wspólnego.

Uwzględniając powyższe stwierdzić należy, że J. Ł. nie wykazał istnienia ważnych powodów uzasadniających ustanowienie przez Sąd rozdzielności majątkowej, a sama separacja faktyczna małżonków nie może być za taki powód uznana.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 52 k.r. i o. orzekł jak na wstępie.

Orzeczenie o kosztach sądowych zostało oparte o przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku, w szczególności art. 3 i 27 pkt 6. Natomiast o kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 7 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).